

Mn. Eussebi Rivas: *Nota sobre un tractat de rúbriques de la Missa, de començaments del segle XVe*. Existeix en l'Arxiu de Valls i és obra de Antoni Sarri, familiar de l'arquebisbe de Tarragona Dalmau de Mur.

Mn. Pere Pujol, arxiver: *Manuscrits i impresos litúrgics de la Seu d'Urgell*. Són els següents: el celebrat manuscrit de concilis d'aquell Arxiu capitular, un pontifical del segle XIVe, col·lecció de sinodals urgellitanes del XIIe, dos «Missale Mixtum» de 1380 i 1396, altre Missal del XV, missals estampats de 1509 i 1527, breviari venecià de 1487 i Ritual de 1536.

Mn. Enric Bonet: *Volums litúrgics de les parròquies de Santa Maria de Morella, Cinctores i Tadolella*.

Ramon d'Alós: *Llibres litúrgics catalans existents a la Biblioteca de Catalunya*. Inventari i descripció.

Entre les conclusions aprovades pel Congrés hem de transcriure la primera de la secció d'Estudis històrics, que diu així: «Donada la importància dels estudis històrics per al complet coneixement de la sagrada litúrgia, el Congrés de Montserrat recomana la recerca i publicació dels codexs i llibres estampats i tota mena de documents que es refereixin a la seva evolució històrica en la Província Eclesiàstica Tarraconense».

Aquest primer Congrés litúrgic celebrat a la Península, a imitació de les Setmanes litúrgiques que se celebren periòdicament en altres terres, tingué un èxit sorollós. Hi contribuï d'una part l'aprovació i adhesió tant de les més altes autoritats eclesiàstiques de l'església, com de les personalitats més il·lustres de Catalunya. D'altra, més de 2.000 congressistes hi assistiren demostrant la llur simpatia per les seves tasques, que han estat fecondes sots diversos aspectes, dels quals no és el menys important el de la restauració de l'art en el temple.

Segon centenari del naixement del P. Jaume Caresmar

L'any 1917 es van complir dos-cents anys del naixement a Igualada del famós prior del monastir de Les Avellanes. Més passen els anys i més creix la figura il·lustre d'aquell varó modest i abnegat que amb els seus companys de religió PP. Jaume Pasqual (1) i Josep Martí (2) i altres erudits catalans donà dies de glòria a la historiografia catalana, la qual té un gran floreixement en el segle XVIII (3). Es amb tal avinantesa que la Biblioteca de Catalunya ha començat la publicació d'unes notes bibliogràfiques (RAMON D'ALÓS: *Contribució a la bibliografia del P. Jaume Caresmar. Butlletí de la Biblioteca de Catalunya*, IV, 28-36; V, 52-82) per servir a dreçar algun dia el catàleg definitiu de les seves obres manuscrites estampades en diversos indrets.

També la revista *Estudios Franciscanos* de Barcelona ha aportat interessants clarícies a la bibliografia enorme i complicada del P. Caresmar amb el treball, degut al P. Martí de Barcelona: *Notas bio-bibliográficas de Caresmar. Conmemorando un Centenario. 1717-1791* (1919, XXII, 197-206), pel qual coneixem l'existència de nous manuscrits, dos dels quals en poder dels PP. Caputxins, i on s'anuncia la publicació del tractat inèdit *Historia de la controvertida primacia de Tarragona y Toledo*.

Exposició cartogràfica catalana (24 gener-15 febrer 1919)

Fou organitzada per la Secció de Geologia del Centre Excursionista de Catalunya. Van ésser més de dues-cents les representacions gràfiques que hi figuraren, en bona part de la col·lecció particular del mateix Centre. Hi col·laboraren una pila d'entitats, entre altres l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS i *Biblioteca de Catalunya* i particulars que aportaren exemplars. El catàleg ben il·lustrat i l'extret de les conferències que es donaren en el C. E. de C. durant el temps que hi durà l'Exposició es troben en el *Butlletí* del mateix C. E. de C. (1919, març-juliol, pp. 49-175).

(1) Onze volums manuscrits de les seves obres ingressaren l'any 1919 en la *Biblioteca de Catalunya*, on porten el n.º 729. (*Butlletí de la Biblioteca de Catalunya*, V, 198-207.)

(2) Un manuscrit de les seves obres ha estat adquirit recentment pels PP. Caputxins de Sarrià. (ANTONI M. DE BARCELONA: *Los canónigos regulares de San Agustín*, en *Estudios Franciscanos*, 1920, XXV, 23-24.)

(3) Vid. RUBIÓ I LLUCH: *La Escuela Histórica Catalana, en discursos leídos en la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona, en la recepción pública del Dr. D. Cosme Parpal y Marqués*, Barcelona, 1913.